

РЕШЕНИЕ

№ 294

гр. София, 17.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Хрипсима К. Мъгърдичян

Членове: Иванка И.а
Божидар Ив. Стаевски

при участието на секретаря Донка М. Шулева
като разгледа докладваното от Хрипсима К. Мъгърдичян Въззивно гражданско дело № 20211100507428 по описа за 2021 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение от 11.12.2020 год., постановено по гр.дело №9123/2020 год. по описа на СРС, ГО, 128 с-в, е признато за установено по предявения по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК от „К.Р.“ ООД срещу Д. Д. В. иск с правно основание чл. 537 ТЗ, че ответницата дължи на ищеца сумата от **636.15 лв.**, дължима въз основа на запис на заповед, издаден на 20.12.2018 год. в полза на К.“ ООД, прехвърлен с джиро от 19.08.2019 год. на ищеца, предявен за плащане на 20.06.2019 год., ведно със законната лихва върху тази сума, считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК по ч.гр.дело №60633/2019 год. по описа на СРС, ГО, 128 с-в – 20.10.2018 год., до окончателното и изплащане, като ответницата е осъдена да заплати на ищеца на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноски в исковото производство и в заповедното производство в размер на 890 лв.

Срещу решението е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ответницата Д. Д. В.. Жалбоподателката поддържа, че неправилно СРС не бил уважил направеното от нея доказателствено искане – за представяне на извлечение от банковата сметка за извършения превод на сумата. С това искане се целяло установяването на основателността и размера на претендираното вземане. На процесния запис на заповед нямало отбелязване за плащане, а кредиторът претендирал остатък от плащанията. Ищецът претендирал, че е изкупил вземане от „М.П.М.“ ООД /с предишно наименование К.“ ООД/. Прехвърлянето било осъществено чрез джиро. Следвало обаче дружеството цесионер да

уведоми длъжника за прехвърлянето на вземането съобразно изискването на чл. 99 ЗЗД. Такова уведомяване обаче не било извършено. Първоначалният кредитор по записа на заповед бил кредитна институция. Т.е. предоставянето на парични средства било обезпечено с менителничен ефект, но първоинстанционният съд не се бил произнесъл по валидността на едностранната сделка. Не бил представен и договор за кредит. Следователно ищецът не бил доказал дължимостта на процесната сума. Ето защо моли обжалваното решение да бъде отменено, а искът – отхвърлен. Претендира и присъждането на направените разноски по делото.

Ответникът по жалбата „К.Р.“ ООД счита, че решението на СРС следва да бъде потвърдено като правилно. Претендира и присъждането на направените разноски по делото.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Предявен е за разглеждане по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск с правно основание чл. 537 ТЗ.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо. Не е допуснато и нарушение на императивни материални норми.

Решението е и правилно, като на основание чл. 272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите, изложени от СРС. Независимо от това и във връзка с доводите във въззивната жалба е необходимо да се добави и следното:

Записът на заповед е разновидност на менителницата, опростена форма на менителницата, при която участват две лица – издател и поемател, липсва приемател, поради което чл. 537 ТЗ препраща към уредбата на менителницата, доколкото разпоредбите, които я регламентират, са съвместими с естеството на записа на заповед. При записа на заповед издателят не нарежда на трето лице да заплати определена сума, както е при менителницата, а поема сам задължението да плати сумата, като се обвързва пряко за плащането ѝ в определен срок. От естеството на записа на заповед - обещание за плащане от страна на издателя, се налага и заключението, че той отговаря в същия размер и на същото основание, както платецът /приемателят/ по една менителница.

Записът на заповед е абстрактна сделка, при която основаниято за плащане не е елемент на съдържанието, затова не е условие и за действителност на ефект. Като формална сделка, записът на заповед трябва да има определено от закона съдържание и е валиден само, ако са налице всички елементи, предписани от закона – чл. 535 ТЗ, с изключение на посоченото в чл. 536, ал. 2, 3 и 4 ТЗ.

Прекият менителничен иск принадлежи на легитимирания кредитор срещу издателя по записа на заповед за изпълнение /плащане/ на задължението по записа на заповед.

Предявяването на пряк менителничен иск не е обусловено от протест, тъй като ответник по него е прекия длъжник – издател на записа на заповед. Чрез прекия иск кредиторът може да претендира плащане на задължението по менителничния ефект, т.е. определената в съдържанието на записа на заповед парична сума и евентуално законна лихва за забава от датата на предявяване на записа на заповед за плащане.

Съобразно правилата за разпределение на доказателствената тежест /чл. 154 ГПК/, кредиторът /поемателят/ трябва да докаже факта, от който произтича вземането му, а длъжникът /издателят/ – възраженията си срещу вземането, които възражения могат да бъдат както абсолютни /срещу формата или съдържанието на записа на заповед/, така и лични, основани на отношенията му с кредитора.

В разглеждания случай в подаденото възражение по чл. 414, ал. 1 ГПК срещу заповедта за изпълнение, издадена по ч.гр.дело № 60633/2019 год. по описа на СРС, ГО, 128 с-в, ответницата Д.В. не е въвела твърдения за наличието на каузално правоотношение между нея и поемателя по записа на заповед – К.“ ООД, по повод на което е бил издаден последния, нито е обосновала оспорвания на вземането на кредитора – абсолютни или релативни /виж т. 11а от Тълкувателно решение № 4/2013 год. на ВКС по тълк. дело № 4/2013 год., ОСГТК/. В срока по чл. 131 ГПК ответницата не е подала писмен отговор на исковата молба. Релевираните от същата едва в първото и единствено съдебно заседание, проведено в първоинстанционното производство и във въззивната ѝ жалба съответно релативно възражение /за ненастъпила изискуемост на задължението, покрито с менителничната сделка, но при липсата на изложени твърдения за наличието на конкретно каузално правоотношение с поемателя по записа на заповед, по силата на което е възникнало подобно задължение, както и такива за недобросъвестност на джиратаря/ и абсолютно възражение /за недействителност на записа на заповед поради забрана за гарантиране на потребителски кредит чрез издаване от потребителя на запис на заповед – виж чл. 34, ал. 1 ЗПК, респ. чл. 20, ал. 1 ЗПК /отм./, се явяват преклудирани и не следва да бъдат обсъждани – чл. 133 ГПК. Следователно СГС счита, че е налице общо оспорване на претендираното вземане.

При това положение и с оглед задължителните разяснения, дадени с т. 17 от Тълкувателно решение №4/2013 год. на ВКС по тълк. дело №4/2013 год. на ОСГТК, съобразно които при редовен от външна страна менителничен ефект и направено общо оспорване на вземането от ответника, ищецът не е длъжен да сочи основание на поетото от издателя задължение за плащане и да доказва възникването и съществуването на вземане по каузално правоотношение между него като поемател и длъжникът–издател, по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед, настоящият съдебен състав приема, че преценката за съществуването на спорното вземане е обусловена само от формалната действителност на менителничния ефект и от валидното придобиване на това вземане от ищеца.

Настоящият съдебен състав съд приема, че процесният запис на заповед съдържа всички установени в разпоредбата на чл. 535 ТЗ задължителни реквизити, представляващи условие

за валидност на менителничното волеизявление. В записа на заповед се съдържа наименованието “запис на заповед”, както в заглавието, така и в съдържанието им. В него е налице безусловна клауза за заплащане на определена парична сума; падежът е уговорен на предявяване – чл. 537 вр. с чл. 486, ал. 1, т. 1 ТЗ. В записа на заповед като място на издаване е определен гр.София и като място плащане – гр.София, ж.к.“*****”, а като кредитор – К.“ ООД. Вписана е датата на издаване на записа на заповед и върху него е положен подписа на издателя. Следователно записът на заповед не възбужда съмнения относно истинността си и същият е породил валидно менителнично задължение.

Установено е по делото, че записът на заповед е бил предявен на ответницата на 20.06.2019 год. – обстоятелство, което същата е удостоверила с подписа си и от посочената дата задължението е станало изискуемо.

Джирото е специален, търговско-правен способ за заместване на носителя на инкорпорираното в ценна книга на заповед субективно право с друг. С него кредиторът по менителничния ефект /поемателят или негов правоприемник/ – джирант се съгласява да бъде заместен в правата си по ценната книга с друго лице – джиратар. Джирото е едностранна, абстрактна, формална сделка и действието му се изразява в три функции: 1/ транспортна функция – правата по джиросаната ценна книга се прехвърлят от джиранта на джиратаря; 2/ гаранционна функция – джирантът поема спрямо всички последващи джиратари същата отговорност, както длъжникът по ценната книга и 3/ легитимационна функция – джирото легитимира джиратаря като кредитор на вземането, инкорпорирано в ценната книга.

В разглеждания случай ищецът се легитимира като правоимащ на основание джиро от 19.08.2019 год., текстът на който е написан върху прикрепен към записа на заповед лист – алонж и съдържа подпис на джиранта /представител на дружеството – поемател/, т.е. спазена е формата на джирото по смисъла на чл. 468, ал. 1 ТЗ. Следователно по силата на чл. 469, ал. 1 и чл. 474, ал. 1, изр. 1 ТЗ и доколкото джиратарят /ищецът/ е придобил всички права по процесния запис на заповед, вземането по който е възникнало с издаването му на 20.12.2018 год.

Във връзка с доводите във въззивната жалба следва да се посочи, че процесният запис на заповед не съдържа забрана за джиросване по смисъла на чл. 466, ал. 2 ТЗ. Само ако записът на заповед беше издаден с такава забрана, т.нар. ректа менителница, тогава би бил приложим редът за прехвърляне на вземания – цесия. Следователно издателят на записа на заповед дължи плащане на джиратаря и без да е бил уведомен по реда на чл. 99, ал. 3 ЗЗД. Отделен е въпросът, че джиросването дава право на джиратаря да получи плащане, без да слуша възражения, основани на личните отношения на длъжника с джиранта, с изключение на хипотезата, когато джиратарят е недобросъвестен при придобиване на менителничния ефект – чл. 465 ТЗ /каквито виж например Решение № 21 от 4.05.2012 год. на ВКС по т. дело № 1091/2010 год., II т. о., ТК и Решение № 67 от 25.05.2017 год. на ВКС по т. дело № 60075/2016 год., I г. о., ГК/.

В този смисъл предявеният пряк менителничен иск, при който и основанието и размера на претенцията се доказват със самия менителничен ефект, се явява основателен и правилно

е бил уважен от първоинстанционния съд, ведно със законната лихва считано от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК /агр. чл. 422, ал. 1 ГПК/.

Само за пълнота СГС намира за необходимо да посочи, че пропускът на ответницата да направи своевременно абсолютно възражение в срока за отговор на исковата молба /респ. в срока за възражение по чл. 414, ал. 2 ГПК/, е пречка да се предяви иск за недействителност на процесната менителнична сделка /арг. от Тълкувателно решение № 5 от 14.11.2012 год. на ВКС по тълк.дело № 5/2012 год., ОСГТК/, а поради липсата на своевременно направено от ответницата релативно възражение изходът от висящ процес по предявен от нея иск за недействителност на договора, сключен с К.“ ООД, е без значение за правилното решаване на настоящия спор. Следователно не е налице основание за спиране на въззивното дело по чл. 229, ал. 1, т. 4 ГПК – както СГС е приел с протоколното определение от 16.11.2021 год., респ. понастоящем няма пречка за извършването на процесуални действия, насочени към решаването на спора по същество, въпреки подадената от Д.В. частна жалба срещу посочения съдебен акт /последният не попада в категориите определения, посочени в чл. 274, ал. 1, т. 1 и 2 ГПК, тъй като няма преграждащ характер и в закона не е предвидено, че подлежи на обжалване/.

Ето защо въззивната жалба следва да се остави без уважение, а обжалваното с нея решение на СРС – потвърдено.

По отношение на разноските:

При този изход на спора жалбоподателката няма право на разноски.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК жалбоподателката /ответницата/ следва да бъде осъдена да заплати на ищеца действително направените разноски във въззивното производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 360 лв.

На основание чл. 280, ал. 3 ГПК настоящето решение не подлежи на касационно обжалване.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решението от 11.12.2020 год., постановено по гр.дело №9123/2020 год. по описа на СРС, ГО, 128 с-в.

ОСЪЖДА Д. Д. В. с ЕГН *****, с адрес: гр.София, ж.к.“****”, да заплати на „К.Р.“ ООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.“София парк“, ул.“****“, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК направените разноски във въззивното

производство за възнаграждение за един адвокат в размер на 360 лв.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____